

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ MEMNUNİYET/MEMNUNİYETSİZLİK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

PRİMARY SCHOOL TEACHERS' CAREER SATİSFACİON / DİSSATİSFACİON LEVELS İNVESTİGATİON OF SOME VARIABLES

Sinan YALÇIN¹

ÖZET: Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeylerinin kıdem ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesine çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmış, bulgular içerik analizine tabi tutularak frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Araştırmanın evrenini 2014-2015 yılında Bayburt il merkezinde ilkokullarda görev yapan 72 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma bulgularına bakılarak sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre bayan sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeyleri, erkek sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise sınıf öğretmenliğini tekrar seçme düzeyleri erkek sınıf öğretmenlerinde daha düşük çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmeni, memnuniyet, memnuniyetsizlik

ABSTRACT: It was aimed in this research to analyze classroom teachers' professional satisfaction levels with respect to the variables of length of service and gender. The qualitative research method of phenomenological design was employed in the research, and the findings were subjected to qualitative data analysis and their frequencies and percentage distributions were calculated. 72 classroom teachers who were employed in Bayburt city center participated in the study. Findings suggested that classroom teachers have low professional satisfaction levels. It was determined that female teachers have higher professional satisfaction levels. It was also determined that male teachers have lower levels of re-selecting classroom teaching by considering professional experiences.

Keywords: Classroom teacher, satisfaction, unsatisfaction

1. GİRİŞ

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişim ve gelişmeler toplumların yapısını ve toplumları oluşturan bireyleri de değişime mecbur kılmaktadır. Yaşanan bu değişmeler neticesinde bireylerden, değişim ve gelişmelere uyum sağlaması, gereksinim duydukları temel bilgi, beceri, tutum, alışkanlık ve değerleri kazanmaları beklenmektedir. Bireylerin bu yeterliliğe sahip olmaları ancak eğitim sayesinde mümkün olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında öğrenme sürecinin merkezinde yer alan okulların bireylerin gelişiminde ve yetiştirilmesinde önemli bir işlevi olduğu görülür. Bireylerin istenilen yeterliliklere sahip olmalarında hiç şüphesiz okullardaki eğitim ve öğretim sürecinin en dinamik ögesi olan öğretmenlere önemli roller düşmektedir.

Öğretmenler öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişilerdir. Öğrenme öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir sonuç olmakla beraber öğrenme yaşantıları sonucu meydana gelmektedir (Fidan ve Erden,1987). Öğretmenler sınıflarda öğrencilerini ne kadar çok akademik aktiviteler üzerine yoğunlaştırırlarsa, öğrenciler daha çok öğrenme fırsatına sahip olmaktadır.

¹ Yrd.Doç.Dr. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Böylece öğrencilerin başarı durumları da önemli ölçüde artmaktadır (Stallings,1985). Öğretmenlerden istenilen öğrencilerin katılımını sağlayan çalışmalar yapmak ve ihtiyaç duyulan içerik ve amaçlanan becerileri geliştiren etkinlikleri üretebilmektir (Schlechty ve Phillip, 2006).

Eğitim etkinliklerini geliştirme çabalarının başarıya ulaşmasının bir yolu da öğretmen niteliğinin yükseltilmesinden geçmektedir. Daha iyi yönetsel uygulamalarla etkili öğretmenin sayısı artırılabilirse çok geçmeden okullarda birçok yapısal gelişmenin kendiliğinden oluştuğu görülür. Bu daha güvenli, daha profesyonel öğretmenlerin sayısındaki artışla gelen bir gelişmedir ki, böyle bir gelişme okulun hedefleri arasında yer alan, daha çok öğrencinin kaliteli ürün ortaya çıkarmasını sağlar (Glasser, 1999). İyi bir öğretmenin hem alanıyla ilgili uzmanlık bilgisine, hem de bilgi ve becerilerin öğrencilere aktarılmasında yardımcı olacak öğretmenlik bilgisine sahip olması gerekir. Araştırma sonuçlarına göre, bugünün ve geleceğin eğitim ve öğretimi üstlenecek ve sürdürecektir kişilerin, etkililik özellikleri açısından donanımlı, özgür düşünen, kendine güvenen ve mesleğini seven, iyi yetişmiş ve kendini sürekli geliştirebilen öğretmenlerden oluşmasını öngörmektedir (Can, 2004).

Öğretmenlik mesleğinde, alan bilgisi ve meslek bilgisine sahip olmanın yanında, özveride bulunmak, hoşgörülü olmak, sürekli kendini yenilemek, işini severek ve isteyerek yapmak çok önemlidir. Öğretmenlerin daha olgun, sabırlı, insan ilişkileri güçlü ve toplumda daha duyarlı tutum ve davranışlara sahip olması beklenmektedir (Baysal, 1995). Öğretmenin öğrencilere en iyi şekilde eğitim-öğretim hizmetini sunmak, onlara iyi hedefler göstermek, kendilerine ve topluma faydalı birer birey olarak yetişmelerine yardımcı olmak gibi önemli bir misyonu vardır (Kocabaş ve Karaköse, 2005).

Eğitim süreci içinde yeni nesillerin yetişmesi sürecinde etkin bir rol alan (Değirmencioğlu, 2000; Gürsoy, 2003; Övet, 2006) öğretmenler, eğitimin amaçlarına ulaşabilmesi için her ne kadar üç temel öğenin (öğrenci, öğretmen ve eğitim programları) etkileşimi gerekiyorsa da öğretmenler bu sürecin en aktif basamağını oluştururlar (Başaran ve Aksu, 2007). Özellikle de ilköğretim basamağındaki öğrenciler üzerinde öğretmenlerin etkileme gücü daha yüksektir. İlköğretim kademesi, öğrencilerin toplumsal yaşama başarılı bir şekilde katılma konusunda gerekli olan bilgi, beceri ve değerleri kazandığı önemli bir eğitim kademesidir (Gelbal ve Duyan, 2010).

İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri okula yeni başlayan öğrenciler üzerinde kişisel gelişimlerinin yanında bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimlerinin noktasında da güçlü bir etkiye sahip olup, öğrencilerin hayatla tanışmalarında, bir takım gelişim evrelerini gerçekleştirmelerinde rehber görevi üstlenir. Öğrencilerin sadece bilişsel düzeyde yetişmelerine katkı sunmaz aynı zamanda onların sosyal gelişimlerine de rehberlik eder. Bundan dolayı sınıf öğretmenlerinin, mesleki yeterlilikleri ile birlikte mesleklerine karşı duydukları heyecanın, motivasyonun ve memnuniyetlerinin öğrencilerin hedeflenen başarıyı sağlamasında ki etkisi büyüktür. Bu eğitim kademesinde görev alan sınıf öğretmenlerinin mesleki anlamda yeterliliğe sahip, mesleğine karşı olan ilgi ve sevgisi yüksek, motivasyon sorunu olmayan ve işine bağlı kişiler olması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, okulun ve okuldaki eğitimin kalitesinin önemli göstergesi olan öğretmenlerin; mesleğine karşı olan bağlılığı ve motivasyonu güçlü olan kişilerden oluşmaları gerekmektedir (Demirel, 2005).

Araştırmanın Önemi:

Eğitim öğretim sürecinin en aktif unsuru öğretmenlerdir. Öğretmenler okulların amacına ulaşmasında, başarıyı sağlamada önemli bir unsur olarak görülmektedir. Öğretmenlerin mesleklerine karşı olumlu düşüncelere sahip olması, mesleki ilgilerinin, iş doyumlarının, iş yaşam kalitelerinin yüksek olması eğitim öğretim sürecinde performanslarını da olumlu etkileyecektir. Eğitim öğretim kademesin de sınıf öğretmenliğinin iş yükü, çalışma koşulları bakımından ayrı bir yeri olduğunu söyleyebiliriz. Bu açıdan sınıf öğretmenlerinin mesleklerine

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

karşı olan ilgilerinin, motivasyonlarının yüksek olması, mesleki beklentilerinin karşılanması önemli bir konudur. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin mesleklerine karşı tutumları belirlenmek istenmiş ve sınıf öğretmenlerinin iş yaşam kalitesi, mesleki ilgilerini artırma yönünde öneriler ortaya konmamaya çalışılmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeylerinin kıdem yılına ve cinsiyete göre nasıl değiştiğinin tespit edilmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- 1- Sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyetleri düzeyleri nedir?
- 2- Cinsiyet değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyetleri hangi düzeydedir?
- 3- Cinsiyet değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeyleri arasında farklılık var mıdır?
- 4- Kıdem değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyetleri hangi düzeydedir?
- 5- Kıdem değişkeni bakımından sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeyleri arasındaki farklılık var mıdır?

2. YÖNTEM

Çalışmada nitel araştırma yönteminden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemleri; algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasını sağlamaktadır. Ayrıca sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek 2008). Yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkan, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan olgu bilim desendir. Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları, araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır. Olgu bilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Yıldırım ve Şimşek 2008). Çalışma da, sınıf öğretmenleri ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği, sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşme sırasında; değişen koşullara uyum sağlayabilme esnekliği, geribildirim mekanizmasının anında işleyebilmesi, derinliğine bilgi edinilebilmesi, yanlış anlamaların azaltılması, cevaplarda bireyselliğin korunması gibi özelliklerinden (Yılmaz, 2011) dolayı bu araştırma için uygun görülmüştür. Öğretmenler izin alınmak suretiyle kendilerinin uygun oldukları ders saati dışında bir zaman diliminde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Öğretmenler ile yapılan görüşmede kayıt cihazı kullanılmış ve görüşme ortalama 25 dakika sürmüştür.

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 eğitim öğretim yılında Bayburt il merkezinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri arasından rastgele seçim yöntemi ile seçilen 72 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 30' u bayan, 42'si ise erkektir. Araştırma sürecinde çalışma grubu oluşturulurken gönüllülük esası dikkate alınmıştır.

Veri toplama aracının geliştirilmesi

Veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İlk olarak örneklem dışından 5 sınıf öğretmeni ile birlikte çalışma ile ilgili pilot görüşme yapılmış, bu görüşme bulguları doğrultusunda “görüşme formu” hazırlanmıştır. Bu form alan uzmanları ve sınıf öğretmenleri tarafından incelenmiştir. İncelenme sonucunda, gerekli düzeltmeler yapılarak formun son hali elde edilmiştir. Görüşme formunda araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine aşağıdaki sorular yöneltilmiştir.

- 1- Meslekteki kıdem yılınız nedir?
- 2- Sınıf öğretmenliği mesleğini tercih etme sebebiniz nedir?
- 3- Sınıf öğretmenliği mesleğinden beklentileriniz nelerdir?
- 4- Meslekteki beklentilerinizi karşılayabiliyor musunuz?
- 5- Mesleğinize karşı olan ilginiz zamanla nasıl değişti?
- 6- Mesleğiniz ile ilgili olumsuz düşünceleriniz var mı? Varsa bunlar nelerdir?
- 7- Milli eğitim bakanlığı mesleğiniz ile ilgili taleplerinizi ne ölçüde karşılayabilmektedir?
- 8- Bu mesleği seçmenizdeki öncü sebepler zamanla nasıl değişti?
- 9- Tekrar bu mesleği seçer miydiniz?

Verilerin analizi

Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Katılımcıların sorulara verdikleri yanıtlar cinsiyet ve kıdem yılı değişkenine göre ayrı ayrı değerlendirilmiş, frekans ve yüzdeleri hesaplanarak dağılımları belirlenmiştir. Her bir soruya verilen yanıtlar incelenerek kendi aralarındaki benzerliklerine göre gruplandırılmış, tablolar halinde değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Araştırmadan elde edilen veriler sınıf öğretmenlerinin cinsiyetine ve kıdem yılına göre sınıflandırılmış, frekans ve yüzde dağılımı hesaplanarak tablolar halinde verilmiştir. Araştırmada elde edilen bulguların tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo.1 Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin cinsiyet ve kıdemlerine göre dağılımı

Sınıf öğretmenleri	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
Erkek	10	17	9	3	1	2	42	58.33
Bayan	15	10	4	1	-	-	30	41.67
Toplam	25	27	13	4	1	2	72	100

Tablo.1 incelendiğinde, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %41.67'si bayan, % 58.33'sinin erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan bayan sınıf öğretmenlerinin % 50'si 0-5 yıl, % 33.3 'ü 6-10 yıl, % 13.33'ü 11-15 yıl, % 3'ü 16-20 yıllık mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinden % 23.8'i 0-5 yıl, % 40, 48'i 6-10 yıl, % 21,43'ü 11-15 yıl, % 7,14'ü 16-20 yıl, % 2,38'i 21-25 yıl ve % 4,76'sı ise 25 ve üzeri yıl mesleki kıdeme sahiptir. Tablo.1 incelendiğinde araştırmaya katılan bayan sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem olarak genellikle 0-10 yıl aralığında toplandığı, erkek sınıf öğretmenlerinin ise 0-15 yıl aralığında toplandığı görülmektedir.

Tablo.2 Sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliği mesleğini seçme sebepleri

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 - üzeri	F	%
Mesleğe ve çocuklara olan ilgim ve sevgim dolayı	2	4	2	-	-	2	10	23.8
Sınav sisteminden kaynaklanan zorunluluktan dolayı	1	5	3	-	-	-	9	21.42
Öğrendiklerimi öğrencilerime paylaşma isteğimden dolayı	2	2	-	-	-	-	4	9.52
Hayalimdeki meslek olmasından dolayı	-	3	-	-	-	-	3	7.14
Sınavdan aldığım puan sınıf öğretmenliğine yettiği için	1	-	-	1	-	-	2	4.76
Benim için en uygun meslek olduğunu düşündüğüm için	1	-	1	-	-	-	2	4.76
Öğretmenlerimizin yanlış yönlendirmesi	-	1	1	-	-	-	2	4.76
İnsana hizmet etme isteğimden dolayı	-	-	-	-	1	-	1	2.38
Tesadüfen	-	-	1	-	-	-	1	2.38
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Mesleğe ve çocuklara olan ilgim ve sevgim dolayı	5	6	1	-	-	-	12	40
İş bulma garantisi olduğu için	1	2	1	-	-	-	4	13.33
İnsanlara hizmet etme isteğimden dolayı	1	1	-	-	-	-	2	6.66
Sınav sisteminden kaynaklanan zorunluluktan dolayı	1	-	1	1	-	-	3	10
Sınavdan aldığım puan sınıf öğretmenliğine yettiği için	2	1	-	-	-	-	3	10
Öğrendiklerimi öğrencilerime paylaşma isteğimden dolayı	2	-	-	-	-	-	2	6.66
Babamın isteğimden dolayı	1	-	-	-	-	-	1	3.33
İlkokul öğretmenimi çok sevdiğim için	1	-	-	-	-	-	1	3.33
Toplumsal değeri olduğu için	-	-	1	-	-	-	1	3.33
Benim için en uygun meslek olduğunu düşündüğüm için	1	-	-	-	-	-	1	3.33
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan “sınıf öğretmenliği mesleğini tercih etme sebebiniz nedir?” sorusuna cevap olarak erkek sınıf öğretmenlerinin % 23.8’i “öğretmenlik mesleğine ve çocuklara olan ilgim, sevgimden dolayı” cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 40’ı “Mesleğe ve çocuklara olan ilgim ve sevgimden dolayı” cevabını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin % 21.42’si “Sınav sisteminden kaynaklanan zorunluluktan dolayı” cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 13.3’ü “İş bulma garantisi olduğu için” cevaplarını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin % 19.04’ü “iş garantisi olduğu için” cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenleri % 10’u “sınav sisteminden kaynaklanan zorunluluktan dolayı ve sınavdan aldığım puan sınıf öğretmenliğine yettiği için” cevaplarını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin diğer verdikleri cevaplar, % 9.52 ile “Öğrendiklerimi öğrencilerime paylaşma isteğimden dolayı”, % 7.14 ile “hayalimdeki meslek olmasından dolayı”, % 4.76 ile “öğretmenlerimizin yanlış yönlendirmesi, sınavdan aldığım puan sınıf öğretmenliğine yettiği

için, benim için en uygun meslek olduğunu düşündüğüm için" şeklinde sıralanırken, bayan sınıf öğretmenlerinin cevapları, % 6.66 ile "İnsanlara hizmet etme isteğimden dolayı, öğrendiklerimi öğrencilerime paylaşma isteğimden dolayı", % 3.33 ile " babamın isteğinden dolayı, ilkökul öğretmenimi çok sevdiğim için, toplumsal değeri olduğu için, benim için en uygun meslek olduğunu düşündüğüm için" şeklinde sıralanmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre sınıf öğretmenliğine karşı daha olumlu düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Bu sonuç meslek koşullarının bayanlar açısından daha tatmin edici olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Kıdem değişkenine göre verilen cevaplar incelendiğinde "sınıf öğretmenliği mesleğini tercih etme sebebiniz nedir?" sorusuna cevap olarak "öğretmenlik mesleğine ve çocuklara olan ilgim, sevgimden dolayı" cevabını veren öğretmenlerin % 9,52 'si 6-10 yıl, % 4,76'sı ise 0-5 yıl, 11-15 yıl ve 25 ve üzeri yıl kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Aynı soruya "sınav sisteminden kaynaklanan zorunluluktan dolayı" cevabını veren erkek öğretmenlerin %11,9'u 6-10 yıl, %7,14'ü 11-15yıl, %2,38'i 0-5 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. "öğrendiklerimi öğrencilerimle paylaşma isteğimden dolayı" cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin % 4,76'sı 0-5 yıl ve 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. "hayalimdeki meslek olmasından dolayı" cevabını veren öğretmenlerin ise % 7,14'ü 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Bu soruya " Mesleğe ve çocuklara olan ilgim ve sevgimden dolayı" cevabını veren bayan sınıf öğretmenlerinin %14,29'u 6-10 yıl, %11,9'u 0-5 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür.

Tablo.3 Sınıf öğretmenlerinin mesleki beklentileri

	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 - üzeri	F	%
Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri								
Öğrencilerimizin topluma faydalı bireyler olması	3	8	3	-	1	-	15	35.71
Çocuklara iyi bir eğitim vermek	3	2	-	1	-	1	7	16.66
Öğretmenlik mesleğinin itibarının geri verilmesi	1	5	1	-	-	-	7	16.66
Hiç bir beklentim yok	1	1	2	1	-	-	5	11.90
İyi bir maddi gelir sağlamak	-	1	1	-	-	-	2	4.76
İyi bir eğitim öğretim sistemi	1	-	1	-	-	-	2	4.76
Çocuklarla birlikte olmak	-	-	-	-	-	1	1	2.38
Ülkenin gelişimine katkıda bulunmak	-	-	-	1	-	-	1	2.38
Rahat bir hayat sürmek	1	-	-	-	-	-	1	2.38
Vicdanen rahat olmak	-	-	1	-	-	-	1	2.38
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri								
Yetiştirdiğimiz nesillerin topluma faydalı olması	7	4	2	-	-	-	13	43.33
Mesleğin itibarının sağlanarak korunması	4	2	1	-	-	-	7	23.33
İyi bir öğretmen olmak	2	-	1	1	-	-	4	13.33
Maddi gelir sağlamak	1	1	-	-	-	-	2	6.66
Daha iyi bir çalışma ortamı	1	1	-	-	-	-	2	6.66
Herhangi bir beklentim yok	-	1	-	-	-	-	1	3.33
Sınıfların eğitim öğretim açısından geliştirilmesi	-	1	-	-	-	-	1	3.33
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Öğretmenlere sorulan mesleki beklentileriniz nedir? sorusuna, erkek sınıf öğretmenlerinin % 35.71'i, bayan sınıf öğretmenlerinin de % 43.33'ü "öğrencilerinin topluma faydalı bireyler

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

olarak yetişmesi" cevabını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin % 16.66'sı, bayan sınıf öğretmenlerinin % 23.33'ü "öğretmenlik mesleğinin toplumsal itibarının ve statüsünün geri kazandırılması" cevabını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin % 11.90'ı "hiç bir beklentim yok" cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 13.33'ü "iyi bir öğretmen olmak" cevabını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin diğer yanıtları ise % 4.76 ile "iyi bir maddi gelir sağlamak ve İyi bir eğitim öğretim sistemi", % 2.38 ile "çocuklarla birlikte olmak, ülkenin gelişimine katkıda bulunmak, rahat bir hayat sürmek, vicdanen rahat olmak" şeklinde sıralanırken, bayan sınıf öğretmenlerinin cevapları ise, % 6.66 ile "maddi gelir sağlamak, daha iyi bir çalışma ortamı", % 3.33 ile "herhangi bir beklentim yok, sınıfların eğitim öğretim açısından geliştirilmesi" şeklinde sıralanmıştır.

Kıdem değişkenine göre verilen cevaplar incelendiğinde, "bu meslekte beklentileriniz nelerdir?" sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin %19,04'ü 6-10 yıl, %7,14'ü 0-5 yıl ve 11-15 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Aynı soruya "çocuklara iyi bir eğitim vermek" cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin %7,14'ü 0-5 yıl, %4,75'si 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. "öğretmenlik mesleğinin itibarının geri verilmesi cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin %11,9'u 6-10 yıllık kıdeme sahiptirler. Bu soruya "hiçbir beklentim yok cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin % 4,76'sı 11-15 yıllık kıdeme sahiptirler. Bayan sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevaplar incelendiğinde "yetiştirdiğimiz nesillerin topluma faydalı olması cevabını veren bayan öğretmenlerin %16,66'sı 0-5yıl, %9,52'si 6-10 yıl ve %4,76'sı ise 11-15 yıllık kıdeme sahiptirler. Bu soruya "mesleğin itibarının sağlanması" cevabını veren bayan öğretmenlerin %9,52'si 0-5 yıl, %4,76'sı ise 6-10 yıllık kıdeme sahiptir.

Tablo.4 Sınıf öğretmenlerinin mesleki beklentilerini karşılama düzeyleri

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
Hayır	5	8	6	-	1	-	20	47.62
Evet	4	3	1	3	-	2	13	30.95
Kısmen	1	6	1	-	-	-	8	19.04
Manevi olarak evet maddi olarak hayır	-	-	1	-	-	-	1	2.38
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Evet	10	1	1	1	-	-	13	43.33
Hayır	3	3	3	-	-	-	9	30
Kısmen	1	6	-	-	-	-	7	23.33
Manevi olarak evet maddi olarak hayır	1	-	-	-	-	-	1	3.33
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan "bu meslekte beklentilerinizi karşılayabiliyor musunuz?" sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin % 47.62'si, bayan sınıf öğretmenlerinin de % 30'u hayır cevabını vermişlerdir. Aynı soruya erkek sınıf öğretmenlerinin % 30.95' i evet cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 43.33'ü evet cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinin % 19.04'ü kısmen cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 23.33'ü kısmen cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinden % 2.38'i ve bayan sınıf öğretmenlerinin % 3.33'ü manevi olarak evet, maddi olarak hayır cevaplarını vermişlerdir.

Verilen cevaplar kıdeme göre incelendiğinde "hayır" cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin %19,04'ü 6-10 yıl, %14,29'u 11-15 yıl, %11,9'u 0-5 yıllık kıdeme sahiptirler. Bu soruya "evet" cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin %9,52'si 0-5 yıl, %7,14'ü 6-10 yıl ve 16-20 yıl,

%4,76'sı ise 25 ve üzeri yıllık kıdeme sahiptirler. Aynı soruya “kısmen” cevabını veren erkek öğretmenlerin %14,29'u 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Bayan öğretmenlerin cevapları incelendiğinde “evet” cevabını verenlerin %33,33'ü 0-5 yıllık kıdeme sahiptir. “hayır” cevabını verenlerin %7,14'ü 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür.

Tablo.5 *Sınıf öğretmenlerinin mesleklerine karşı olan ilgilerinin zamanla değişimi*

	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Olumsuz manada değişmekte	8	14	7	1	-	-	30	71.42
Olumlu manada değişmekte	4	9	3	1	-	-	17	56.66
Zamanla artmakta	2	2	2	1	1	1	9	21.44
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Zamanla artmakta	8	-	1	-	-	-	9	30
Olumsuz değişmekte	3	1	-	-	-	-	4	13.34
Bir fikrim yok	-	1	-	1	-	1	3	7.14
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan “mesleğinize karşı olan ilginiz zamanla nasıl değişmektedir?” sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin % 71.42'si olumsuz manada değişmektedir cevabını verirken, aynı cevabı veren bayan sınıf öğretmenlerinin oranı % 56.66 olmuştur. Aynı soruya erkek sınıf öğretmenlerinin % 21.44'ü, bayan sınıf öğretmenlerinin de % 30'u mesleklerine karşı olan ilgilerinin zamanla artmakta olduğu cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinin % 7.14'ü bir fikrim yok cevabını verirken, aynı cevabı veren bayan sınıf öğretmenlerinin oranı % 13.34 olmuştur. Kıdem açısından cevaplar incelendiğinde “mesleğinize karşı ilginiz zamanla nasıl değişmektedir?” sorusuna genellikle sırasıyla 6-10, 0-5 ve 11-15 yıllık kıdeme sahip erkek öğretmenler “olumsuz manada değişmektedir” cevabını vermişlerdir. Olumlu manada değişmektedir cevabını veren öğretmenler ise sırasıyla 6-10, 0-5, 11-15 ve 16-20 yıllık kıdeme sahiptirler. Bayan öğretmenlerin cevapları incelendiğinde ise “zamanla artmakta cevabını verenlerin genellikle 0-5 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Aynı soruya “olumsuz değişmekte cevabı veren bayan öğretmenler ise çoğunlukla 0-5 yıllık kıdeme sahiptirler.

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Tablo.6 *Sınıf öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili olumsuz düşünceleri*

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
Öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması	5	5	3	2	-	-	15	35.71
Hiç bir olumsuz düşüncem yok	3	4	4	-	1	1	13	30.95
Milli eğitim bakanlığının öğretmenlere sahip çıkması	-	2	2	-	-	1	5	11.90
Verilen ücretlerin yetersiz olması	2	-	-	1	-	-	3	7.14
Milli eğitim bakanlığının öğretmene bakış açısı	-	3	-	-	-	-	3	7.14
Milli eğitim bakanlarının eğitim kökenli olmaması	-	1	-	-	-	-	1	2.38
Eşitsizlik	-	1	-	-	-	-	1	2.38
Atamada yaşanan adaletsizlikler	-	1	-	-	-	-	1	2.38
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Toplumdaki saygınlığının az olması	6	5	1	-	-	-	12	40
Herhangi bir olumsuz düşüncem yok	5	1	2	-	-	-	8	26.66
Okulların eğitim öğretim açısından yetersiz oluşu	-	2	1	-	-	-	3	10
Velilerin ilgisizliği	2	-	-	-	-	-	2	6.66
Milli eğitim bakanlığının uygulamaları öğretmenlere danışmaması	-	-	-	1	-	-	1	3.33
Yorucu bir meslek olması	1	-	-	-	-	-	1	3.33
Sahipsiz bir meslek dalı olması	-	1	-	-	-	-	1	3.33
Sürekli değişen eğitim sistemi	1	-	-	-	-	-	1	3.33
Devamlı verici konumunda olmak	-	1	-	-	-	-	1	3.33
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan “mesleğiniz ile ilgili olumsuz düşünceleriniz nedir?” sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin % 35.71’i öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 40’ı toplumdaki saygınlığının az olması cevabını vermişlerdir. Aynı soruya erkek sınıf öğretmenlerinin % 30.95’i hiç bir olumsuz düşüncem yok derken, bayan sınıf öğretmenlerinin % 26.66’sı herhangi bir olumsuz düşüncem yok cevabını vermişlerdir. Erkek sınıf öğretmenlerinin bu soruya verdikleri diğer cevaplar, % 11.90’ı " Milli eğitim bakanlığının öğretmenlere sahip çıkması", % 7.14’ü " Milli eğitim bakanlığının öğretmene bakış açısı, verilen ücretlerin yetersiz olması", % 2.38’i " Milli eğitim bakanlarının eğitim kökenli olmaması, eşitsizlik, atamada yaşanan adaletsizlikler" şeklinde sıralanmıştır. Bayan sınıf öğretmenlerinin aynı soruya verdikleri diğer cevaplar ise, % 10’u " Okulların eğitim öğretim açısından yetersiz oluşu", % 6.66’sı " velilerin ilgisizliği", % 3.33’ü " devamlı verici konumunda olmak, milli eğitim bakanlığının uygulamaları öğretmenlere danışmaması, yorucu bir meslek olması, sahipsiz bir meslek dalı olması, sürekli değişen eğitim sistemi" şeklinde sıralanmıştır. Kıdem açısından bakıldığında erkek sınıf öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili “mesleğin itibarsızlaştırılması” cevabını verenlerin çoğunlukla 0-5 ve 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür.” Hiçbir olumsuz düşüncem yok” cevabını veren erkek öğretmenler ise 0-15 yıllık kıdeme sahiptirler. Bayan öğretmenlerin cevapları incelendiğinde de “toplumdaki saygınlığın azalması” cevabını 0-5 ve 6-10 yıllık kıdeme sahip olan öğretmenler vermişlerdir.

“Herhangi bir olumsuz düşüncem yok” cevabını veren bayan sınıf öğretmenleri ise çoğunlukla 0-5 yıllık kıdeme sahiptirler.

Tablo.7 Milli eğitim bakanlığının sınıf öğretmenlerinin beklentilerini karşılama düzeyi

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	<i>0-5 yıl</i>	<i>6-10 yıl</i>	<i>11-15 yıl</i>	<i>16-20 yıl</i>	<i>21-25 yıl</i>	<i>25 -</i>	<i>F</i>	<i>%</i>
Hiç karşılamamaktadır	7	14	6	3	-	1	31	73.80
Karşılamaaktadır	-	3	2	-	-	1	6	14.29
Yeterli değil	3	-	-	-	1	-	4	9.52
Hiç bir fikrim yok	-	-	1	-	-	-	1	2.38
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Hiç bir şekilde karşılamamaktadır	4	7	2	1	-	-	14	46.66
Yeteri kadar değil	5	2	1	-	-	-	8	26.66
Hiç bir fikrim yok	5	-	-	-	-	-	5	16.66
Karşılamaaktadır	1	1	1	-	-	-	3	10
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Tablo.7' ye göre sınıf öğretmenlerine sorulan " Milli eğitim bakanlığı beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır? sorusuna, erkek sınıf öğretmenlerinin 31 tanesi (% 73.80) hiç karşılamamaktadır cevabını verirken, bayan sınıf öğretmenlerinin aynı cevabı verenlerinin sayısı 14 öğretmen (% 46.66) olmuştur. Aynı soruya erkek sınıf öğretmenlerinin 6 tanesi (% 14.29) ve bayan sınıf öğretmenlerinin 3 tanesi (% 10) karşılamaktadır cevaplarını vermişlerdir. Bu soruya yeteri kadar değil cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin oranı 4 öğretmen (% 9.52) olurken, bayan sınıf öğretmenlerinin oranı ise 8 öğretmen (% 26.66) olmuştur. Bu soruya hiç bir fikrim yok cevabını veren erkek sınıf öğretmenlerinin oranı 1 öğretmen (% 2.38) iken, bayan sınıf öğretmenlerinin oranı ise 5 öğretmen (% 16.66) olmuştur. Kıdem açısından erkek öğretmenlerin " Milli eğitim bakanlığı beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır? Sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde “hiç karşılamamaktadır” cevabını veren erkek öğretmenlerin çoğunlukla 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Bu soruya bayan öğretmenler arasında “hiçbir şekilde karşılamamaktadır” cevabını verenler çoğunlukla 6-10 yıllık kıdeme sahiptirler.

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Tablo.8. *Sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliği mesleğini seçmelerindeki öncü nedenlerin zamanla değişimi*

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
Kesinlikle evet	5	9	3	2	1	-	20	47.62
Hayır	5	8	4	1	-	2	20	47.62
Bir fikrim yok	-	-	2	-	-	-	2	4.76
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Hayır	6	6	2	1	-	-	15	50
Evet	7	4	2	-	-	-	13	43.33
Hiç bir fikrim yok	2	-	-	-	-	-	2	6.67
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan "sınıf öğretmenliği mesleğini seçmenizdeki öncü sebepler zamanla değişmiş midir?" sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin % 47.62'si hayır cevabını verirken, % 47.62'si evet cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinden % 4.76'sı bir fikrim yok cevabını verirken, aynı soruya bayan sınıf öğretmenlerinin % 50'si hayır, % 43.33'ü evet ve % 6.67'si hiç bir fikrim yok cevaplarını vermişlerdir. Kıdem açısından değerlendirildiğinde ise erkek öğretmenler arasında "sınıf öğretmenliği mesleğini seçmenizdeki öncü sebepler zamanla değişmiş midir?" sorusuna "kesinlikle evet" cevabını verenlerin çoğunlukla 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmektedir. "hayır" cevabını veren erkek öğretmenler de aynı şekilde çoğunlukla 6-10 yıllık kıdeme sahiptirler. Bayan öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde "hayır" cevabını verenlerin çoğunlukla 0-5 ve 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. "evet" cevabını verenler ise çoğunlukla 0-5 yıllık kıdeme sahiptirler.

Tablo.9 *Sınıf öğretmenlerinin tekrar bu mesleği seçme düzeyleri*

<i>Erkek Sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>	0-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21-25 yıl	25 -	F	%
Hayır	8	9	5	2	1	-	25	59.52
Evet	2	8	4	1	-	2	17	40.48
Toplam	10	17	9	3	1	2	42	100
<i>Bayan sınıf öğretmenlerinin görüşleri</i>								
Evet	9	4	2	1	-	-	16	53.34
Hayır	4	6	1	-	-	-	11	36.66
Kararsızım	2	-	1	-	-	-	3	10
Toplam	15	10	4	1	-	-	30	100

Sınıf öğretmenlerine sorulan "mesleki tecrübelerinizi dikkate alarak tekrar bu mesleği seçer miydiniz?" sorusuna erkek sınıf öğretmenlerinin % 59.52'si hayır cevabını verirken, % 40.48'i evet cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan bayan sınıf öğretmenlerinin ise % 36.66'sı hayır cevabını verirken, % 53.34'ü evet cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan bayan sınıf

öğretmenlerinin % 10'u kararsızım cevabını vermişlerdir. Kıdem açısından erkek öğretmenler bu soruya "hayır" cevabını verenlerin 6-10 ve 0-5 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. "Evet" cevabını verenlerin ise çoğunlukla 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmüştür. Bayan öğretmenler arasında "evet" cevabını verenlerin çoğunlukla 0-5 yıllık kıdeme sahip oldukları, "hayır" cevabını verenlerin ise 6-10 yıllık kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeylerinin cinsiyet ve kıdem değişkenleri açısından araştırıldığı bu çalışmada sınıf öğretmenlerine sorulan sorulara sınıf öğretmenlerinin verdikleri cevaplar cinsiyet ve kıdem yılı değişkenine sınıflandırılmış ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1- Araştırma bulguları dikkate alındığında, sınıf öğretmenlerinin genel olarak sınıf öğretmenliği mesleğini tercih ettikleri söylenebilir. Bu sonuç Otacıoğlu (2008) ve Eğitim Bir Sen (2008) tarafından müzik öğretmenleri üzerine yapılan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Araştırma bulguları incelendiğinde erkek sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliği mesleğini "*mesleğe ve çocuklara olan ilgilerinden dolayı*" tercih etme oranı bayan sınıf öğretmenlerine göre daha düşüktür. Kıdem açısından değerlendirildiğinde "*mesleğe ve çocuklara olan ilgi ve sevgilerinden dolayı*" cevabını veren erkek ve bayan öğretmenlerin çoğunlukla mesleğe yeni başlayanlar olduğu söylenebilir.

2- Araştırmadan elde edilen diğer bir bulguya göre, sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun mesleki beklentisi olarak ifade edilebilir. Bu erkek sınıf öğretmenleri ile bayan sınıf öğretmenleri arasında en fazla tercih edilen yanıt olmuştur. Elde edilen bu sonuca dayanarak, sınıf öğretmenlerinin mesleki beklentilerinin cinsiyet değişkenine göre değişiklik göstermediği söylenebilir. Kıdem yılına göre ise "*öğrencilerinin topluma yararlı bireyler olarak yetişmesi*" cevabı erkek öğretmenler arasında çoğunlukla 5 yılını doldurmuş öğretmenler tarafından tercih edildiği, bayan öğretmenlerin ise çoğunlukla göreve yeni başlayanlar tarafından tercih edildiği söylenebilir.

3- Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliğinde beklentilerini karşılama düzeyleri erkek sınıf öğretmenlerinde daha düşük olduğu söylenebilir. Erkek sınıf öğretmenlerinin kendi içerisinde olumsuz düşünceye sahip olanlar olumlu düşünceye sahip olanlardan daha fazla olurken, bayan sınıf öğretmenlerinde ise bu durum tam tersi olmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda, bayan sınıf öğretmenlerinin erkek sınıf öğretmenlerine oranla mesleki anlamda beklentilerini karşılama düzeylerinin daha yüksek oranda olduğu söylenebilir. Bu sonuç Aslan (2001) tarafından ilköğretim birinci kademe öğretmenleri üzerinde yapılan araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Kıdem açısından erkek ve bayan öğretmenlerin çoğunlukla mesleğinin ilk 15 yılında olanların mesleki beklentilerini karşılayamadığı söylenebilir.

4- Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç, sınıf öğretmenlerinin mesleklerine karşı olan ilgilerinin zamanla azaldığı söylenebilir. Bu sonuç Soyer ve Can (2007) tarafından beden eğitimi öğretmenleri üzerinde yapılan çalışmanın sonuçları ile örtüşmemektedir. Cinsiyet değişkenine göre erkek sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı mesleklerine karşı olan ilgilerinin olumsuz manada değiştiğini dile getirirken, bayan sınıf öğretmenlerinin ise yarıdan fazlası aynı cevabı vermiştir. Bu sonuç dikkate alındığında erkek sınıf öğretmenlerinin bayan sınıf öğretmenlerine göre mesleklerine karşı olan olumsuz düşüncelerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Kıdem açısından araştırmaya katılan erkek sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk 15 yılında olanların mesleklerine karşı olan ilgilerinin azalmakta olduğunu söylenebilir. Bayan öğretmenler açısından ise mesleğinin başında olanların mesleklerine karşı ilgilerinin zamanla artmakta olduğu söylenebilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

5- Araştırma elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili olumsuz düşünceleri cinsiyet ve kıdem değişkenleri açısından bir farklılık göstermemektedir. Genel olarak erkek ve bayan sınıf öğretmenlerinin meslekleri ile ilgili olarak olumsuz düşünceleri büyük bir oranda "*öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması ve toplumdaki saygınlığının az olması*" şeklinde olduğu söylenebilir. Bu sonuç Türk Eğitim Derneği (2009), Kırılmaz, Çelen ve Sarp (2003) ve Akın, Şimşek ve Erdem (2007), Erdem (2010)'in sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bu yanıtı veren bayan sınıf öğretmenleri erkek sınıf öğretmenlerine göre daha fazla yüzdeye sahiptir. Bu bilgiler ışığında bayan sınıf öğretmenlerinin "*öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması ve toplumdaki saygınlığının az olması*" düşüncesini erkek sınıf öğretmenlerinden daha yüksek oranda mesleklerine karşı olumsuz düşünce olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

6- Araştırma sonuçları dikkate alındığında sınıf öğretmenleri tarafından Milli Eğitim Bakanlığının beklentilerini hiç karşılamadığı düşüncesi en fazla dile getirilen düşünce olmuştur. Bu sonuç Eğitim Bir Sen (2008) ve Akın, Şimşek ve Erdem (2007) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Cinsiyet açısından değerlendirildiğinde, bu düşünce erkek sınıf öğretmenlerinde çok yüksek oranda karşılık bulurken, bayan sınıf öğretmenlerinin yaklaşık yarısı bu düşünceye sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Buradan hareketle genel olarak sınıf öğretmenlerinin beklentilerini Milli Eğitim Bakanlığı'nın karşılamadığı söylenebilir.

7- Bu çalışmanın sonuca göre, sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenliği mesleğini seçmelerindeki öncü sebeplerin değişip değişmediği sorulduğunda erkek sınıf öğretmenlerinden evet cevabı verenler ile hayır cevabı verenlerin oranı birbirine eşit çıkmıştır. Bayan sınıf öğretmenleri açısından bakıldığında hayır diyenlerin oranı evet diyenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuca göre mesleği tercih etmedeki öncü sebeplerin değişimi cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermiştir.

8- Araştırmadan elde edilen bulgular dahilinde, mesleki tecrübelerini dikkate alarak tekrar bu mesleği seçme düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Erkek sınıf öğretmenlerinin büyük oranda bu soruya hayır cevabı verirken, bayan sınıf öğretmenleri evet cevabını vermişlerdir. Bu sonuç Eğitim Bir Sen (2008), Erdem (2010) ve Güner (2006) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile tezatlık oluşturmaktadır. Bu sonuçlardan yola çıkarak mesleki anlamda erkek sınıf öğretmenlerinin mesleki memnuniyet düzeylerinin bayan sınıf öğretmenlerine göre daha düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Bu sonuç Özpınar ve Sarpkaya (2010)'nın araştırma sonuçları ile paralellik gösterirken, Topaloğlu, Koç ve Yavuz (2007)'un bulguları ile farklılık göstermektedir.

5. ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; öğretmenlik mesleğinin ekonomik açıdan cazip hale getirilmesi, öğretmen seçme, yetiştirme ve atama politikalarının daha tutarlı hale getirilmesi, öğretmenlerin motivasyonlarını ve mesleğe bağlılıklarını artıracak uygulamalara ağırlık verilmesi, toplumsal saygınlığının artırılması için gerekli tedbirlerin alınması, yapılabilecek öneriler arasında sıralanabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, F., Şimşek, O. Ve Erdem, T.(2007).Türkiye'de eğitim sorunu.Türk Eğitim Sen yayınları, Ankara.
- Aslan, A.(2001). İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin yaşam kalitesi ve mesleki doyumu. Ege Eğitim Dergisi, 1(1).
- Başaran, S. T. ve Aksu, M. (2007). Anadolu Öğretmen Liseleri: Avantajları, Sınırlılıkları ve Gelişme için Öneriler. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40(1), 157-179.
- Baysal, A. (1995). Lise ve Dengi Okul Öğretmenlerinde Meslekte Tükenmişliğe Etki Eden Faktörler. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Can, N.(2004). Öğretmenlerin Geliştirilmesi ve Etkili Öğretmen Davranışları. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi s. 16
- Değirmencioglu, C. (2000). Bir felsefeci gözüyle öğretmenlik, Öğretmenlik mesleğine giriş, Nobel Yayınları, Ankara.
- Demirel, Ö. (2000). Karşılaştırmalı Eğitim. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2005). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Eğitim Bir Sen (2008). Öğretmenlerin Meslek Memnuniyeti Araştırması, Eğitim Bir Sen Yayınları
- Ekinci, A.(2011). Öğretmenlik mesleği.(ed. Fatih Töremen), Eğitim Bilimine Giriş.İdeal Kültür Yayıncılık. İstanbul.
- Erdem, A.R.(2010). Sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı toplumsal sorunlar ve toplumsal sorunların performansına etkisi konusundaki görüşleri, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, s. 28
- Fidan, N. ve Erden, M. (1987). Eğitim Bilimine Giriş. Repa Basın Yayın ve Ticaret Ltd.Şti, Ankara
- Gelbal, S. ve Duyan, V. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin çocuk sevme durumlarına etki eden değişkenlerin incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 38: 127-137.
- Glasser, W, (1999). Okulda Kaliteli Eğitim (Çev: Ulaş Kaplan), Beyaz Yayınları, İstanbul
- Gürsoy, H. (2003). Öğretmen yetiştirmede sorunlar ve öneriler. Çağdaş Eğitim Dergisi, 28 (299), ss.28-35.
- Güner, H.(2006). Öğretmenlerin adanmışlık sorunu. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kocabaş, İ. ve Karaköse, T. (2005). Okul müdürlerinin tutum ve davranışlarının öğretmenlerin motivasyonuna etkisi. Türk eğitim bilimleri dergisi, Cilt:3 Sayı.1
- Kırılmaz, A., Çelen, Ü. Ve Sarp, N.(2003). İlköğretimde Çalışan Bir Öğretmen Grubunda Tükenmişlik Durumu Araştırması. İlköğretim-Online 2 (1).
- Otacıoğlu, S.G.(2008). Müzik öğretmenlerinde tükenmişlik sendromu ve etkileyen faktörler. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 9(15), ss.103–116
- Övet, O. (2006). Eğitim fakültesinde öğrencilerinin öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörlerin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özpinar, S. (2007). Anadolu öğretmen liselerinde okutulan öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile eğitim fakültelerinde okutulmakta olan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin ilişki düzeylerinin belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Özpinar, M. Ve Sarpkaya, R.(2010). Köyde Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Sorunları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 27, ss. 17-29
- Schlechty, C. Phillip, (2006), Shaking Up The School House, (Okulu Yeniden Kurmak/ Çeviri: Yüksel Özden), Nobel Yayınları, Ankara.
- Soyer, F. ve Can, Y. (2007). İş Tatmini İle Mesleki Beklenti Ve Mesleki Destek Algılaması Arasındaki İlişki. TSA, 11(3)
- Stallings, J., (1985). Effective Elementary Classroom Practices, Peabody Center for Effective Teaching,(Working Papr), Vanderbilt Universty
- Türk Eğitim Derneği. (2009). Öğretmen Yeterlikleri. Adım Okan Matbaacılık, Ankara

Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Memnuniyet/Memnuniyetsizlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Topaloğlu, M., Koç, H. ve Yavuz, E. (2007). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. Kamu-İş 9(3).

Özpınar, M. ve Sarpkaya, R. (2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı 27.

Otacıoğlu, S. G. (2008). Müzik Öğretmenlerinde Tükenmişlik Sendromu ve Etkileyen Faktörler, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt: 9 Sayı: 15

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yılmaz, S. (2011). İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin "Birlikte Çalışma"ya İlişkin Algıları. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12(1), ss. 1-14

